

KOHTI TÄYDELLISYYTTÄ:

Swarovskin uudet lippulaivat EL 8.5x42 ja 10x42 Swarovision

Vuonna 1999 myyntiin tullut EL-sarja nosti Itävaltalaisen Swarovskin myös kiikarivalmistajana aivan ehdottomaan kärkeen. Avorunkoisesta, tyylikkään tummanvihreästä kiikarista tulikin pian tuttu näky hyvillä lintupaikoilla ja kiihkeissä bongaustilanteissa. EL ei ehkä ollut minkään yksittäisen ominaisuuden osalta muita edellä, mutta varsinkin 8.5x malli on niin onnistunut ja tasapainoinen yhdistelmä hyvää ja rauhallista, luonnollisen oloista kuvaa ja luontevaa käytettävyyttä, etteisuosiota tarvitse ihmetellä.

Uudistetun EL-sarjan, jota Swarovski aitoon McDonald's-tyyliin kutsuu nimellä "Swarovision," piti alun perin tulla myyntiin vuoden 2008 lopulla. Merkittävimpinä parannuksina mainittiin fluoripitoisen HD-lasin käyttö väripoikkeaman vähentämiseksi, kentätasauslinseillä saavutettu reunasta reunaan terävä kuva sekä peräti puoleentoista metriin yltävä lähitarkennusetäisyys. Likinäköisiä ajatellen on merkittävää myös peräti kuusi diopteria yli äärettömän ulottuva tarkennusvara ja +6 diopterin säätövara (10x mallissa 8 diopteria). Uuden ja aiempaa monimutkaisemman optis-mekaanisen rakenteen valmistaminen riittävän korkealla tasaisella laadulla osoittautui kuitenkin odotettua vaikeammaksi, ja markkinoilletulo viivästyi lopulta yli puolitoista vuotta. Alkukesästä 2010 pitkä odotus oli ohi, ja sain noin viikoksi testiin sekä 8.5x että 10x Swarovisionit.

Testiajankohtaan sattui mukavaa kesäsäätä ja vaihtelevia valaistusolosuhteita. Vertailukiikareina käytin enimmäkseen omia Canon 10x42 IS L ja Nikon 10x42 SE –kiikareitani, minkä lisäksi suoritin lyhyitä vertailuja vanhaan EL:ään sekä Zeissin ja Leican nykymalleihin. Annoin myös useiden maastossa kohtaamieni lintuharrastajien kokeilla ja kommentoida kiikareita.

Optiset ominaisuudet

Erotuskyky: Mittasin kiikareiden erotuskyvyn jalustalta sekä tavanomaisesti katsomalla että Zeissin 3x12 "boosterin" kanssa. Mittausetäisyytenä käytin yhdeksää metriä, sillä nykyisessä asunnossani aiemmin käyttämäni kymmenen metrin esteetön näkyvyys sisätiloissa hyvässä puolittaisessa luonnonvalossa olevaan testitauluun ei ole mahdollinen. Viivaparivertailuja eri testiraporttien välillä tekevän on siis syytä ottaa tämä huomioon. Molemmilla silmillä katsoen erotin 8.5X:llä noin 3 viivaparia/mm ja 10X:llä noin 3.6 vp/mm. Boosterin avulla erotin 8.5X:llä noin 5.7 ja 10X:llä noin 6.4 vp/mm. Vertailukiikareihin ja aiempiin

mittauksiin suhteutettuna molemmat Swarovisionit olivat hyvin lähellä parhaita mittaamiani, mutta eivät aivan parhaiden tasolla. Vertailukiikareistani Nikonin oikean putken piirto on samalla tasolla 10x Swarovisionin kanssa, kun taas vasemman piirto ylittää vielä yhden kuvion parempaan 7.1 vp/mm tulokseen. Subjekttiivinen katselukokemus Swarovisioneilla kertoi myös huipputerävistä kuvasta. Valopistetestissä kumpikin testikiikari oli kiikariksi oikein hyvä. Pallopoikkeamaa on verrattain vähän, fokuksessa valopiste pysyi hyvin kasassa ja prismahiontavirheetkin jäivät merkityksettömän vähäisiksi. Kummankin kiikarin toisessa puoliskossa oli jonkin verran komaa ja 8.5x:ssä lisäksi lievää astigmatismia, mutta kuten sanottu, kiikareiksi virheet olivat vähäisiä. Väripoikkeama on uusissa Swarovskeissa saatu HD-lasia käyttämällä nyt samalle riittävän vähäiselle tasolle kuin Zeissin FL-kiikareissakin. Kuvan keskellä kohteet näkyvät erittäin selkeinä ja puhtaina. Kuvan laidoille päin siirryttäessä kohteiden reunat alkavat tietenkin värjäytyä, ja koska reunapiirto on muutoin niin ensiluokkainen, saattaa tähän poikittaiseen väripoikkeamaan tulla kiinnittäneeksi tavallista enemmän huomiota. Tosiasiassa kiikarit ovat kuitenkin tässäkin suhteessa erinomaiset. Kontrasti: Subjekttiivisesti koetun kuvan kontrastisuuden osalta Swarovisionit ovat parhaat tähän mennessä kokemani kiikarit, ja juuri kuvan kontrastisuus on luullakseni se tekijä, joka eniten selittää niiden erinomaista kuvaa. Kaikkien kokeilemiäni vertailukiikareiden jälkeen Swarovisionin kuva näytti aina vähintäänkin hiukan rikkaammalta ja syvemmältä. Kirkkaus: Myös kirkkaus on uutuuksissa parantunut selvästi. Suorassa vertailussa Zeissin 42mm:n kiikarit ovat edelleen juuri ja juuri kirkkaammat, mutta Swarovski on nyt niin lähellä ettei erolla ole enää merkitystä. Nämäkin kiikarit ovat niin kirkkaat että silmien häikäistymistä saa jo varoa. Värientoisto: Tässäkin suhteessa Swarovski on onnistunut hienosti. Väritasapaino oli omiin silmiini niin lähellä luonnollista, että valkoista taustaa vasten jouduin pinnistelemaan nähdäkseni mihin suuntaan värit taittuvat. Jos asiasta pitää jotain sanoa, niin aavistuksen kylmään siniseen päin kuva ehkä asettuu. Vastavalo: Myös sisäiset heijastelut on Swarovisioneissa onnistuttu kukistamaan erinomaisesti. Testijakson aikana en saanut häiritseviä heijasteluja kuvassa aikaan oikeastaan lainkaan. Aivan vähäisiä valokaaria oli mahdollista nähdä suoraan auringon viereen katsomalla, mutta pahimpaankin vastavaloa katsottaessa kuvan kontrastisuus säilyi uskomattoman hyvin. Reunapiirtoa arvioin katsomalla jalustalle asetetulla kiikarilla vain toisella silmällä kuvan halkaisijalle eri kohtiin sijoitettua testitaulua yhdeksän metrin matkalta. Kymmenen senttiä keskustasta erotin molemmilla kiikareilla saman kuin keskustassakin. Kahdenkymmenen sentin päässä erotuskyky heikkeni noin 10 %. 30 sentin kohdalla heikennys oli noin 20 %. Tästä eteenpäin useimpien kiikareiden kuvanlaatu heikkenee mainospuheista huolimatta yleensä jyrkästi, mutta Swarovisionit ovat toista maata. 40cm keskustasta 10x:llä erotti vielä 2.5vp/mm ja 8.5x:llä 2.0vp/mm. Aivan kuvan äärireunalla useimmilla kiikareilla ei pysty testitauluista erottamaan enää mitään, mutta Swarovisioneilla erotuskyky oli vielä reunassakin yli puolet keskustan erotuskyvystä. Näillä kiikareilla voi siis antaa katseensa vaeltaa kiikarin kuvassa aivan kuten hyvällä kaukoputkella saattaa tehdä. Canonin 10x42 IS L-kiikari on tähän asti ollut reunapiirron osalta testaamistani kiikareista selvä ykkönen, mutta nyt se joutui luovuttamaan paikkansa Swarovskille. Katsomisen helppoudessa Swarovision on sitten kaksijakoisempi tapaus. Kuvaan on helppo päästä sisään, paras tarkennuskohta on helppo löytää ja mitä tahansa kohtaa kuvakentässä on miellyttävää tarkastella. Näin silloin, kun kuva pysyy paikoillaan. Swarovski on kuitenkin tehnyt kuvan reunojen laatua optimoidessaan epätavallisen valinnan ja päättänyt pyrkiä muiden virheiden ohella myös tyyntyväristymästä eroon kokonaan. Tässä on onnistuttu ja suorat linjat pysyvät suorina kuvan reunoillakin, mutta väistämättömänä seurauksena on se, että kuvan reunimmaisen kymmenyksen alueella suurennos pienenee melko voimakkaasti. Panoroidessa tämän huomaa tavanomaista selvästi voimakkaampana kuvan rullauksena, ikään kuin maisema olisi suuren vierivän pallon pintaa. Tähän tottuminen niin että aivot lakkaavat kiinnittämästä siihen huomiota on käyttäjäkohtaista – yhdet tottuvat nopeasti, toiset hitaammin, kolmannet eivät kenties lainkaan. Itseltäni kesti joitakin päiviä ennen kuin Swarovisioneilla katselu alkoi tuntua luontevalta, ja eräs kiikareita kokeillut harrastajatoveri totesi ettei voisi tämän piirteen vuoksi harkita niitä itselleen. Toinen tavallaan epätoivottu seuraus tällaisesta okulaarirakenteesta on se, että kun

reunoilla olevat kohteet kutistuvat ei subjektiivinen kuvakulma olekaan niin laaja kuin objektiivinen kuvakulma antaisi odottaa.

Tekniset ja käyttöominaisuudet

Swarovisioneiden todelliset näkökentät ovat 8.5x mallilla 7.4° ja 10x mallilla 6.4°. Ne edustavat siis hyvää laajakulmatasoa. Lähitarkennusetäisyys ja tarkennuksen toiminta: Molemmat mallit tarkentuvat noin puoleentoista metriin. Tarkennus ei ole huippunopea: tarkennuksen muuttamiseen kymmenestä metristä äärettömään tarvitaan 8.5x mallilla noin 115° ja 10x mallilla n. 100° kierros tarkennuspyörästä. Tarkennuksen tuntuma on hyvä ja liike kohtuullisen pehmeää, mutta liikevastus on kauemmaksi tarkennettaessa suurempi kuin lähemmäksi tarkennettaessa. Omiin mieltymyksiini Swarovskin valitsema tarkennuksen nopeus sopii erittäin hyvin, mutta esimerkiksi perhosharrastajat saattaisivat toivoa nopeampaa välitystä.

Silmäläskäyttö ja diopterisäätö: mittasin kiikareitten katseluväleiksi molemmille malleille noin 16mm. Katseluväli on silmälaseilla katsottavaksi hyvää tasoa ja sen pitäisi riittää useimmille. Silmäkuppi kiertyy ulos 13mm ja siinä on 3:n ja 9mm:n kohdalla pykälöidyt väliasennot. Silmäkupin halkaisija on 40mm ja ne ovat tukevat ja miellyttävän tuntuiset. Voimakkaasti likinäköisten tarvitsemaa tarkennusvaraa yli äärettömän on harvinaisen paljon ja myös diopteriasetuksen säätövara on kiitettävän suuri +6 diopteria. Diopterisäätö on pykälöity 1/3 diopterin välein, ja tapahtuu vetämällä tarkennuspyörää ulospäin ja sitten kiertämällä haluttu asetus.

Muita huomioita: Kiikarit ovat vesitiiviitä ja tyyppityytteisiä. Malliuudistuksen myötä paljas metalli kiikariputkien välissä on saanut neopreenipeitteen ylleen. Swarovskin vihreä pinnoite on mukavasti karhennettu ja antaa hyvän otteen. Kiikareiden rungoissa alapuolella olevat kuopat peukaloita varten ovat miellyttävästi madaltuneet ja loiventuneet edellisistä malleista. Ulkonäössä on myös tapahtunut sopivaa virtaviivaistumista vaikka sukulaisuus edeltäjään onkin selvä. Makuasioita, mutta ainakaan kiikarin tyylikkyyden puutteeseen ei itselläni Swarovisionin hankinta kariutuisi. Uutuudet painavat mittausten mukaan 831g (8.5x) ja 838g (10x) riisuttuina – hihna ja suojukset lisäävät painoa vielä reilut 130g. Painoa on enemmän kuin esimerkiksi Zeissin huippumalleissa, mutta kiikareiden tasapaino on erinomainen. Seipiön kiinnityskierteen kohdalla Swarovski on eurooppalaisen tavan mukaan säästänyt ja jättänyt sen pois. Okulaarin sadesuojus on samanlainen kuin edeltävässä mallissa, keskisaranalla varustettu ja melko tiukasti istuva. Henkilökohtaisesti pidän enemmän löysemmistä ja yksiosaisista suojista, joita ei tarvitse säätää kiikarin silmäväliajetuksen mukaan. Objektiivinsuojukset ovat muuten samankaltaiset kuin aiemmin, mutta niiden paikallaanpysyvyyttä on parannettu. Kiikarin kantohihna on hyvin muotoiltu ja miellyttävästi pehmustettu. Siihen on kehitelty uudenlainen säätö- ja kiinnityssysteemi, jossa hihnan piteuden lukitseva metallinasta piiloutuu muovisuojuksen alle. Systeemi vaikuttaa toimivalta, ja hihnan ei pitäisi voida luistaa asetetusta pituudesta. Laukku on suuri, tukevan tuntuinen ja voimakkaasti muotoiltu, ja varustettu pikakiinnitysremmein. Siinä on tilaa kiikareiden lisäksi myös pienelle maasto-oppaalle.

Yhteenveto

Uudet Swarovskit ovat kunnioitusta herättävän hyviä huippukiikareita, joiden optiset ominaisuudet alkavat olla tasoa josta on vaikea parantaa. Kontrasti ja värien elävyys sekä kaikkinaisten häiritsevien heijastelujen lähes täydellinen puuttuminen synnyttävät hienon katseluelämyksen ja saavat suorassa vertailussa muut huippukiikarit helposti näyttämään hiukan vaisuilta. Ennennäkemättömän hyvä reunapiirto auttaa myös rauhoittamaan katselua, sillä silmä voi poimia yksityiskohtia koko kuvan alueelta. Kiikaria liikuteltaessa tapahtuva kuvan reunojen eläminen saattaa kuitenkin haitata joitakin käyttäjiä sen verran paljon, että hankintaa harkitsevan on syytä ensin kokeilla kiikaria huolella. Kiikareiden käytettävyyden on myös erittäin hyvä, silmälasien käyttäjätkin on huomioitu poikkeuksellisen hyvin ja rakenne on jäämäkkä ja luottamusta herättävä. Toivelistalle jää oikeastaan vain seipiösovitekierre, jonka puuttumista suomalaisen

lintuharrastajan on vaikea ymmärtää. Kun sellainen on onnistuttu valmistamaan muutaman sadan euron hintaiseen kiinalaiseen Swarovski-kopioon, niin miksi aitoa statustuotetta käyttävä joutuu hankkimaan kömpelön ja hintavan lisävarusteen? Kokonaisuuden kannalta tämä on kuitenkin pikkujuttu, ja parasta itselleen haluavalle maksukykyiselle pitkän linjan harrastajalle (joka ei halua kiikariinsa vakaajaa) uudet Swarovskit ovat ilmeinen valinta.

Kimmo Absetz

etu nimi p suku nimi a welho p com